

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ
TRƯỜNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG
KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

QUẢN TRỊ DỮ LIỆU - CT467

Chương 5: **HỆ THỐNG PHỤC HỒI**

Biên soạn:

Ths. Nguyễn Thị Kim Yến

Ntkyen@ctu.edu.vn

CANTHO UNIVERSITY

NỘI DUNG

1

Phân lớp hồng học

2

Cấu trúc lưu trữ

3

Phục hồi dựa trên sổ ghi lộ trình

4

Phục hồi với các giao dịch song song

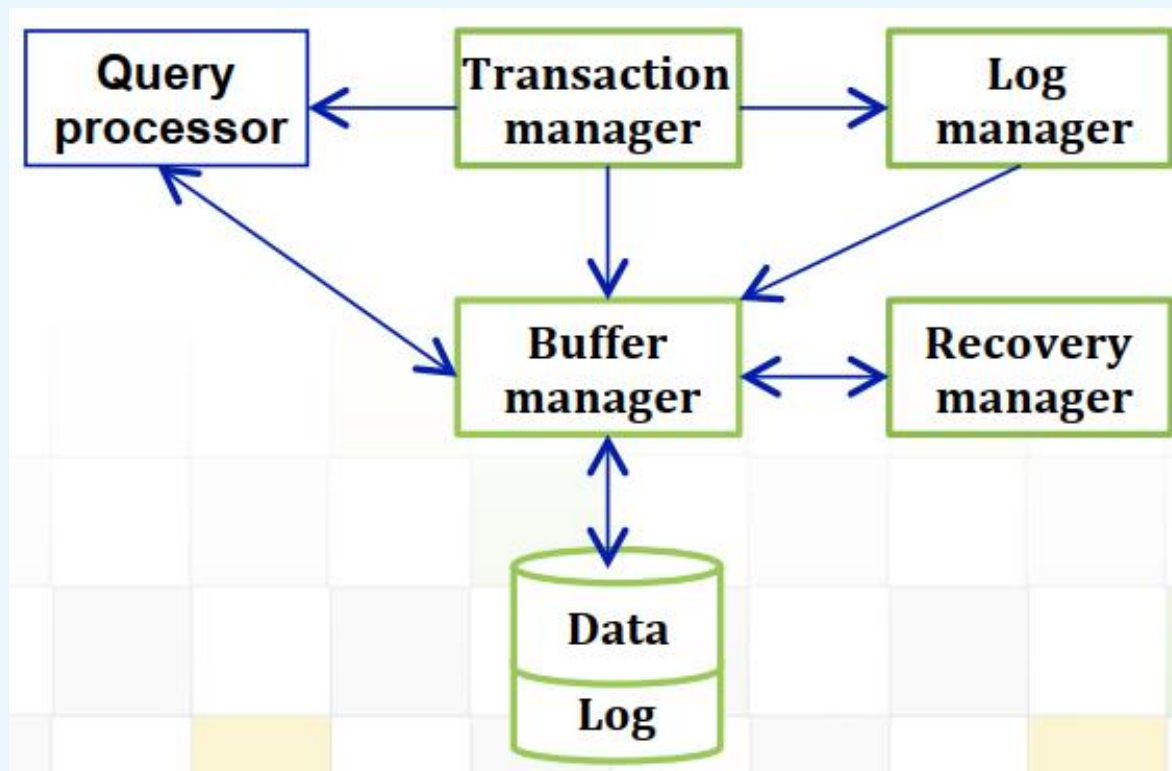
5

Phân trang bóng

Mục tiêu của khôi phục sự cố

- ❖ Đưa DL về trạng thái sau cùng nhất trước khi xảy ra sự cố
- ❖ Đảm bảo 2 tính chất của GD: Nguyên tử và Bền vững

1. Phân lớp hỏng hóc

❖ Một số loại hỏng hóc sau:

Hỏng hóc trong GD

- **Lỗi luận lý:** DL đầu vào, tràn,...
- **Lỗi hệ thống:** deadlock, cạnh tranh

Hệ thống bị hư hỏng

- Có 1 phần cứng sai chức năng
- Hoặc có 1 sai sót trong phần mềm CSDL hay HĐH

Đĩa bị hư hỏng

- Một khối đĩa bị mất nội dung.

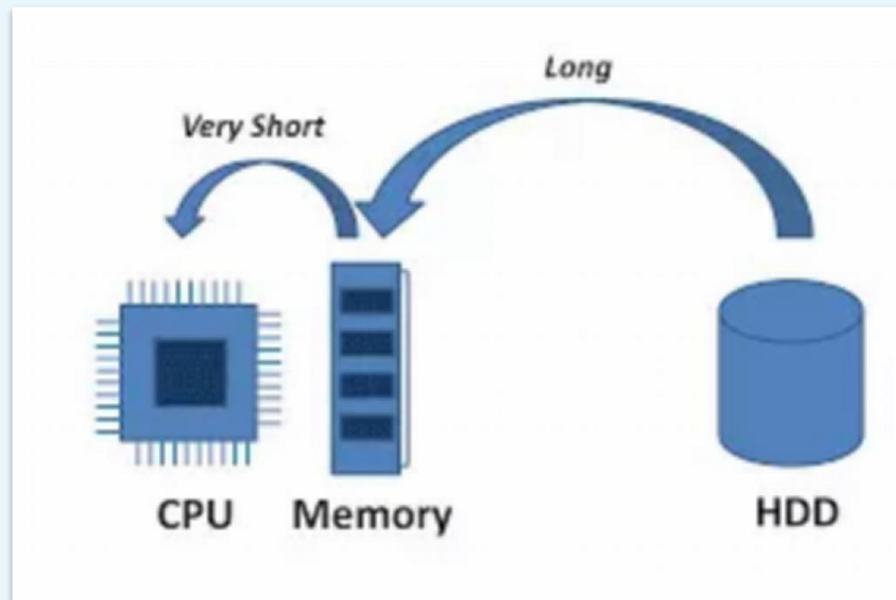
1. Phân lớp hỏng hóc (tt)

- **Phục hồi:** Xác định loại hư hỏng $\Rightarrow$ đánh giá sự ảnh hưởng đến dữ liệu $\Rightarrow$ đề xuất giải pháp **đảm bảo** tính bền vững và nguyên tử $\Rightarrow$ **giải thuật phục hồi.**
- **Giải thuật phục hồi:** bao gồm 2 phần
  - Các hoạt động **trong quá trình** các GD thực hiện $\Rightarrow$ thu thập thông tin cần thiết
  - Các hoạt động **sau khi lỗi phát sinh** $\Rightarrow$ đảm bảo tính nguyên tử và bền vững

2. Cấu trúc lưu trữ

- Lưu trữ không ổn định (bay hơi): DL sẽ bị mất
- Lưu trữ ổn định (không bay hơi): DL không bị mất
- Lưu trữ bền: *không bao giờ bị mất* (tăng cường độ bền)

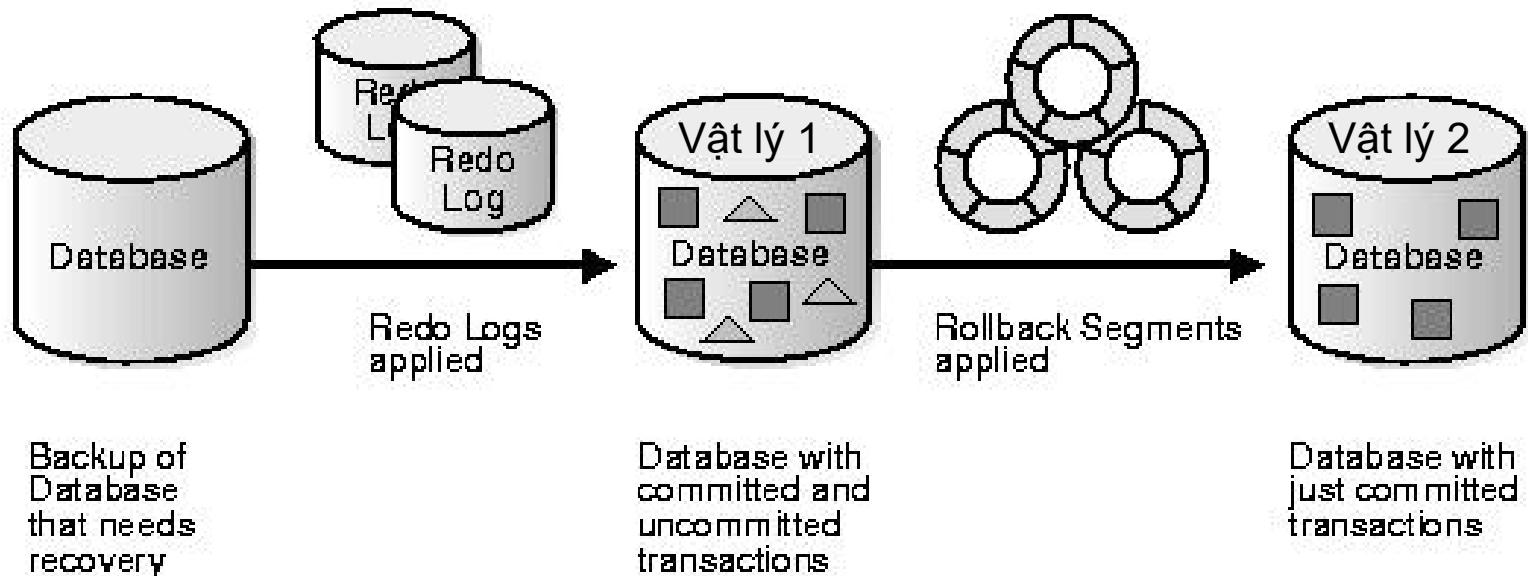
2.1 Thực thi lưu trữ bền

- ❖ Việc chuyển khối DL giữa bộ nhớ và đĩa có thể dẫn đến kết quả:
  - **Thành công hoàn toàn:** DL chuyển đến đích an toàn
  - **Bị lỗi 1 phần:** Có lỗi trong quá trình chuyển DL và khối đích chưa có thông tin đúng
  - **Bị lỗi hoàn toàn:** Lỗi xuất hiện ngay ở giai đoạn đầu của quá trình truyền DL. Khối đích giữ nguyên như ban đầu

2.1 Thực thi lưu trữ bền (tt)

- Một thao tác ghi được thực thi như sau:

So sánh từng khối đĩa vật lý => **mất nhiều chi phí**

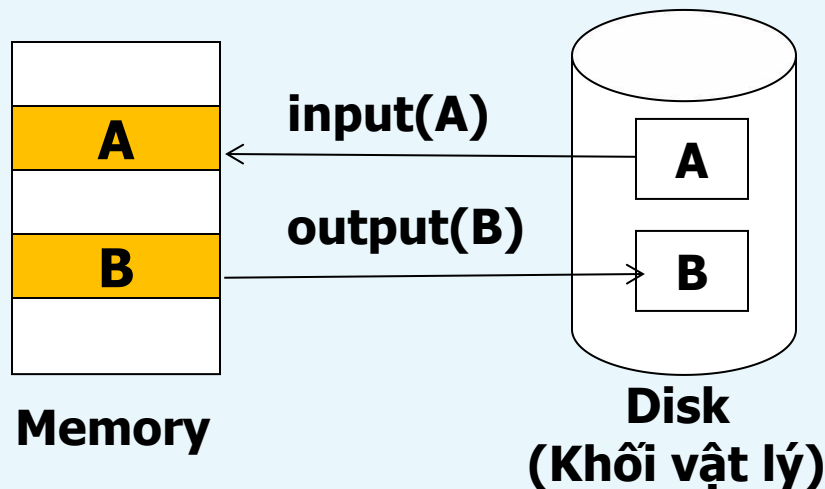
Lưu vết các thao tác ghi khối đĩa

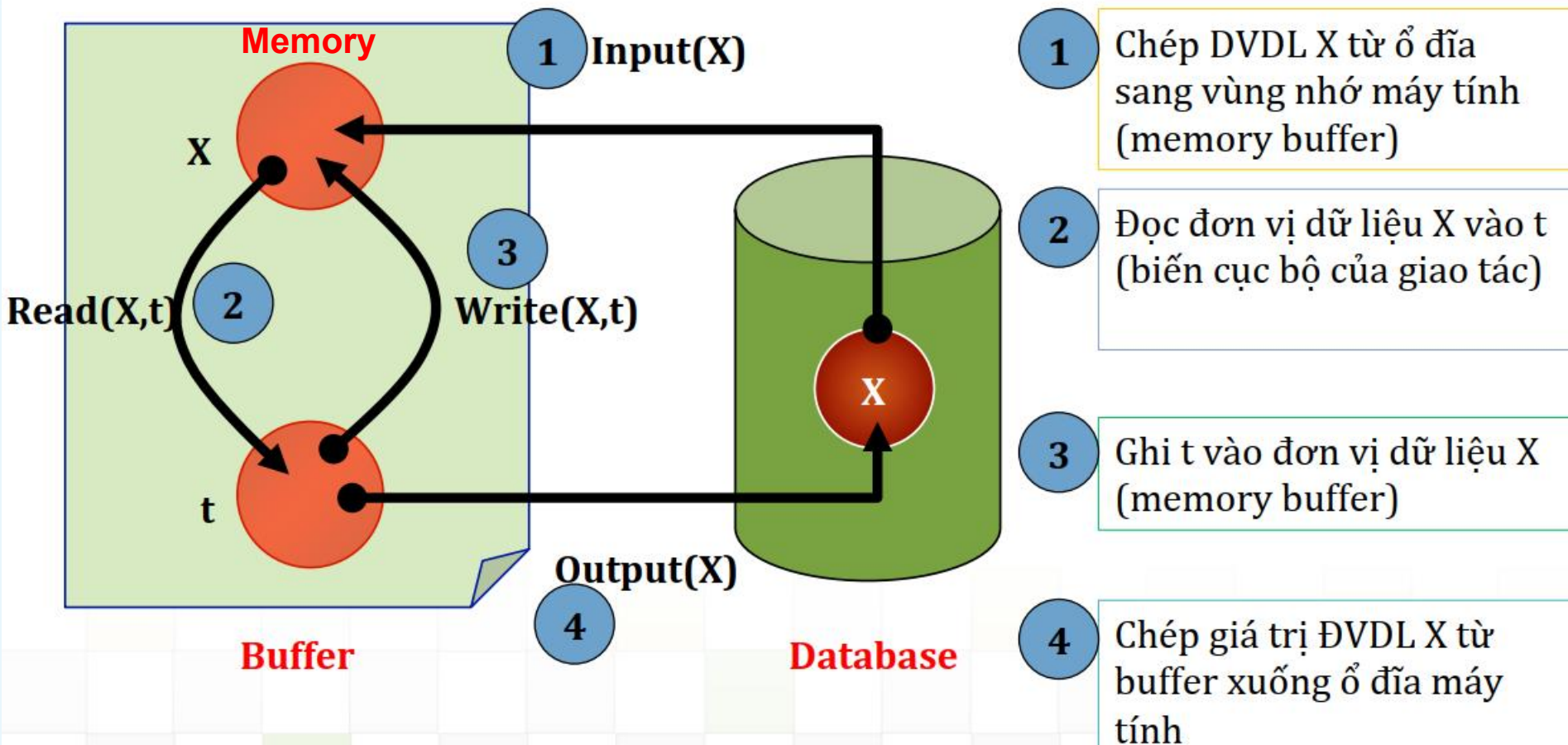
2.2 Truy cập dữ liệu

- ❖ Di chuyển giữa Disk và Memory thực hiện qua 2 thao tác:
- **Input(A)**: chuyển khối vật lý A vào bộ nhớ đệm
  - **Output(B)**: chuyển khối đệm B từ bộ nhớ đệm ra đĩa và thay thế nội dung của khối đĩa vật lý tương đương

2.2 Truy cập dữ liệu (tt)

- Thao tác đọc/ghi khối đĩa:

3. Phục hồi dựa trên Sổ ghi lộ trình (log)

- Dùng **sổ ghi lộ trình** ghi nhận lại các thay đổi CSDL
- **Log** là 1 dãy các mẫu tin lộ trình (log record)
- Một thao tác **cập nhật** trên CSDL sẽ ghi nhận bằng 1 **log record**
- Các loại log record:

Loại Log Record	Ý nghĩa
$\langle T_i, \text{Start} \rangle$	GD T_i đã khởi động.
$\langle T_i, X, V_1, V_2 \rangle$	GD T_i thay đổi giá trị của X từ V_1 thành V_2
$\langle T_i, \text{commit} \rangle$	GD T_i đã bàn giao.
$\langle T_i, \text{abort} \rangle$	GD T_i đã hủy bỏ.

3.1 Sự cập nhật bị trì hoãn

- Dừng khi các GD được thực hiện **tuần tự**
- Đảm bảo tính nguyên tử và tính bền vững của GD
- Tất cả các thao tác cập nhật CSDL sẽ **bị trì hoãn**
- **Hoạt động ghi nhật ký** của giải thuật thực hiện như sau:
  - Trước khi T_i **khởi động**: $\langle T_i, \text{Start} \rangle$
  - Trước khi T_i **Write(X)**: $\langle T_i, X, V_2 \rangle$
  - Khi T_i **bàn giao một phần**: $\langle T_i, \text{commit} \rangle$

3.1 Sự cập nhật bị trì hoãn (tt)

- **Hoạt động phục hồi:**
  - $\forall T_i: \langle T_i, \text{start} \rangle$ và $\langle T_i, \text{commit} \rangle$ có trong sổ ghi lộ trình
 $\Rightarrow$ **redo(T_i)**
  - $\forall T_i: \langle T_i, \text{start} \rangle$ có trong sổ ghi lộ trình nhưng **không có** $\langle T_i, \text{commit} \rangle \Rightarrow$ **bỏ qua**
  - **Thao tác redo(T_i):** **Dò xuôi** sổ ghi lộ trình từ trên xuống, khi gặp mẫu tin có dạng $\langle T_i, X, V_2 \rangle$ thì thực hiện gán giá trị V_2 cho hạng mục dữ liệu X .

3.1 Sự cập nhật bị trì hoãn (tt)

- Ví dụ: Bỏ qua T_1

T_1	T_2
R(A)	R(C)
$A=A-50$	$C=C-100$
W(A)	W(C)
R(B)	
$B=B+50$	
W(B)	

T_1 thực hiện
xong W(B)

$A = 1000, B = 2000, C = 700$

$\langle T_1, \text{start} \rangle$
 $\langle T_1, A, 950 \rangle$
 $\langle T_1, B, 2050 \rangle$
 $\langle T_1, \text{commit} \rangle$
 $\langle T_2, \text{start} \rangle$
 $\langle T_2, C, 600 \rangle$
 $\langle T_2, \text{commit} \rangle$

Sổ ghi lộ trình

$A = 1000, B = 2000, C = 700$

Bỏ qua GD T_1 (do GD T_1 chỉ có $\langle T_1, \text{start} \rangle$ nhưng không có $\langle T_1, \text{commit} \rangle$ trong SGLT)

3.1 Sự cập nhật bị trì hoãn (tt)

- Ví dụ: Thao tác phục hồi T_1 và bỏ qua T_2

T_1	T_2
R(A)	R(C)
$A=A-50$	$C=C-100$
W(A)	W(C)
R(B)	
$B=B+50$	
W(B)	

Xong T_1 và T_2 thực hiện xong W(C)

$A = 1000, B = 2000, C = 700$

$\langle T_1, \text{start} \rangle$
 $\langle T_1, A, 950 \rangle$
 $\langle T_1, B, 2050 \rangle$
 $\langle T_1, \text{commit} \rangle$
 $\langle T_2, \text{start} \rangle$
 $\langle T_2, C, 600 \rangle$
 $\langle T_2, \text{commit} \rangle$

Sổ ghi lộ trình

$A = 950, B = 2050, C = 700$

Redo(T_1) và bỏ qua T_2 (do T_1 có cả $\langle T_1, \text{start} \rangle$ và $\langle T_1, \text{commit} \rangle$ trong SGLT, còn T_2 thì có $\langle T_2, \text{start} \rangle$ không có $\langle T_2, \text{commit} \rangle$)

3.2 Sự cập nhật tức thời

- Áp dụng cho cả LT tuần tự và LT cạnh tranh
- Các thao tác thay đổi gtrị các hạng mục CSDL sẽ thể hiện ngay lên CSDL
- **Hoạt động ghi nhật ký** của giải thuật thực hiện như sau:
  - Trước khi T_i khởi động: $\langle T_i, \text{start} \rangle$
  - Trước khi T_i Write(X): $\langle T_i, X, V_1, V_2 \rangle$
  - Khi T_i hoàn thành: $\langle T_i, \text{commit} \rangle$

3.2 Sự cập nhật tức thời

- **Hoạt động phục hồi:**
  - $\forall T_i: \langle T_i, \text{start} \rangle$ và $\langle T_i, \text{commit} \rangle$ có trong sổ ghi lộ trình
 $\Rightarrow \text{redo}(T_i)$
  - $\forall T_i: \langle T_i, \text{start} \rangle$ có trong sổ ghi lộ trình nhưng **không có** $\langle T_i, \text{commit} \rangle \Rightarrow \text{undo}(T_i)$
  - **Thao tác $\text{undo}(T_i)$:** **Dò ngược** sổ ghi từ dưới lên, tìm các mẫu tin có dạng $\langle T_i, X, V_1, V_2 \rangle$ và thực hiện gán giá trị V_1 cho X .

3.2 Sự cập nhật tức thời (tt)

◆ **Ví dụ:** Sổ ghi lộ trình - Giải thuật cập nhật tức thời $T_1 \rightarrow T_2$

T_1	T_2
R(A)	R(C)
A=A-50	C=C-100
W(A)	W(C)
R(B)	
B=B+50	
W(B)	

A = 1000, B = 2000, C = 700

```
<T1, start>
<T1, A, 1000, 950>
<T1, B, 2000, 2050>
<T1, commit>
<T2, start>
<T2, C, 700, 600>
<T2, commit>
```

- ◆ **Redo(T_i):** đặt **giá trị mới** cho các hạng mục CSDL
- ◆ **Undo(T_i):** đặt **giá trị cũ** cho các hạng mục CSDL

3.2 Sự cập nhật tức thời (tt)

Trạng thái CSDL

Sổ ghi lộ trình	CSDL
$\langle T_1, \text{start} \rangle$	
$\langle T_1, A, 1000, 950 \rangle$	
$\langle T_1, B, 2000, 2050 \rangle$	
~~✗~~	$A = 950$ $B = 2050$
$\langle T_1, \text{commit} \rangle$	
$\langle T_2, \text{start} \rangle$	
$\langle T_2, C, 700, 600 \rangle$	
~~✗~~	$C = 600$
$\langle T_2, \text{commit} \rangle$	

◆ **Undo(T_1)** (do T_1 có $\langle T_1, \text{start} \rangle$ nhưng không có $\langle T_1, \text{commit} \rangle$)

$A=1000, B=2000$

◆ **Redo(T_1) và Undo (T_2)**

$A= 950, B=2050, C=700$

3.3 Điểm kiểm soát (checkpoint)

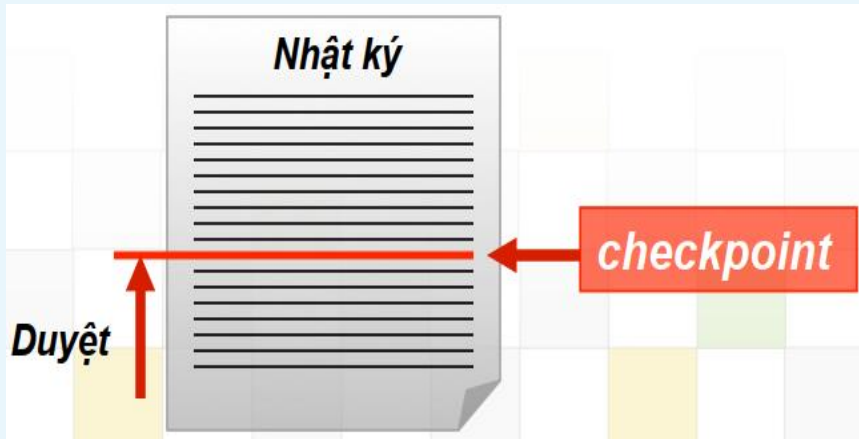
- ◆ Khi bị sự cố, DBMS không thể tra cứu toàn bộ nhật ký vì:
  - Nhật ký tích lũy thông tin về tất cả các hành động của 1 giai đoạn **rất dài**
  - Quá trình tra cứu nhật ký → Phải **quét hết** tập tin nhật ký → **mất nhiều thời gian**
  - Thực hiện lại các GD đã được ghi xuống đĩa làm cho việc khôi phục lặp lại → **tốn thời gian vô ích**

➔ **Giải pháp: Dùng điểm kiểm soát**

3.3 Điểm kiểm soát (checkpoint)

- ◆ ĐKS để **cải thiện hiệu năng** của quá trình khôi phục
- ◆ Muốn **đặt điểm kiểm soát** thực hiện như sau:
  1. Ghi log record vào thiết bị lưu trữ bền
  2. Xuất ra đĩa tất cả các khối đệm đã được cập nhật
  3. Thêm **<checkpoint>** vào sổ ghi lộ trình

Nhược điểm: Khi hệ thống phục hồi đang đặt ĐKS, thì các GD không được thực hiện bất kỳ thao tác nào.

Khắc phục: Điểm kiểm soát mờ

3.3 Điểm kiểm soát (checkpoint)

❖ Thao tác phục hồi:

1. Quy trình tìm tập T được thực hiện như sau:

- Dò ngược từ cuối SGLT đến khi gặp **checkpoint** đầu tiên.
- Từ checkpoint này, dò ngược khi gặp $\langle T_i, \text{start} \rangle$ gần nhất.
- T sẽ bao gồm các GD T_i và các GD diễn ra sau T_i .

2. Dựa trên sự cập nhật **tức thời**:

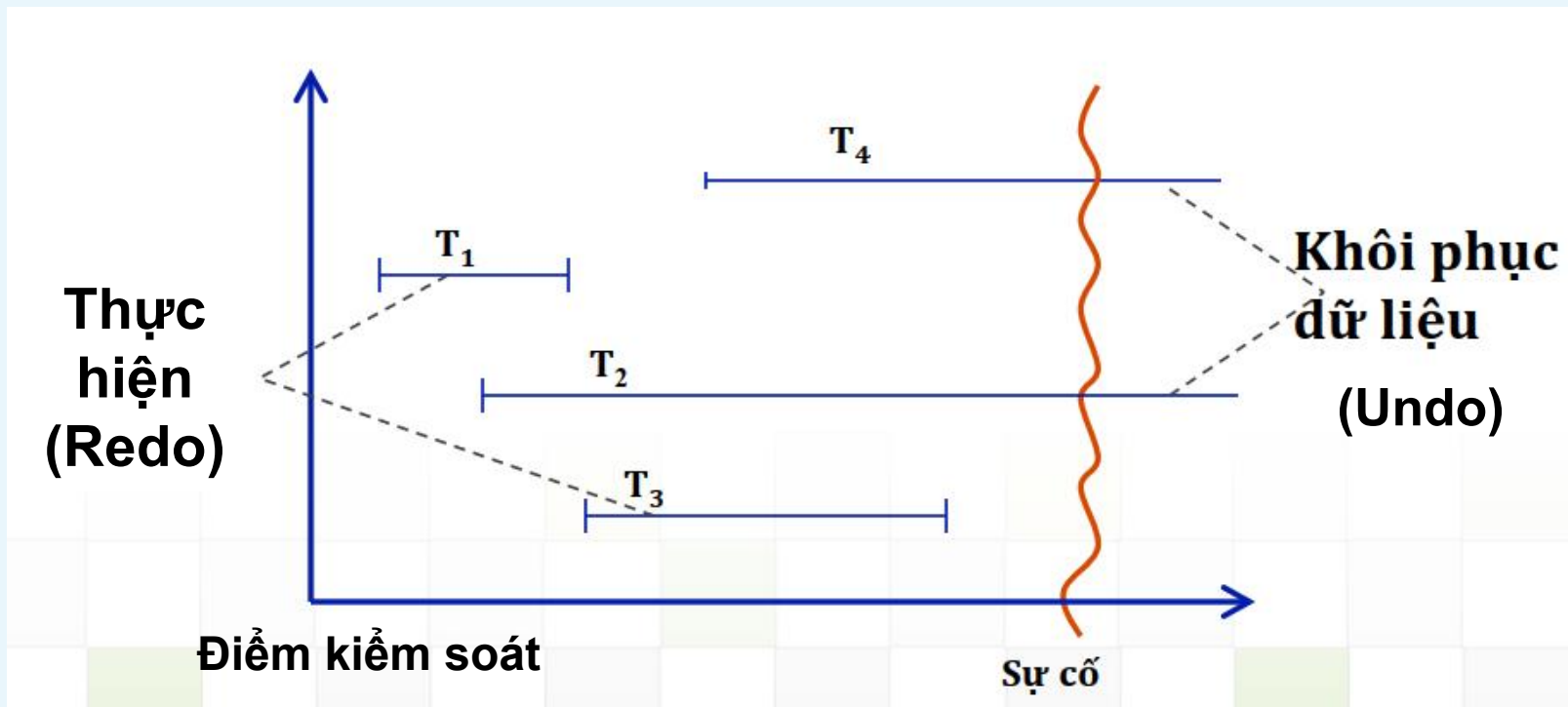
- $\forall T_K \in T$, nếu $\langle T_K, \text{commit} \rangle$ **có** trong SGLT $\Rightarrow \text{redo}(T_K)$
- $\forall T_K \in T$, nếu $\langle T_K, \text{commit} \rangle$ **không có** trong SGLT $\Rightarrow \text{undo}(T_K)$

GT phục hồi dựa trên sự cập nhật tức thời

- **Khi có sự cố**

- T_1 và T_3 đã hoàn tất
- T_2 và T_4 chưa kết thúc

3.3 Điểm kiểm soát (checkpoint)

❖ Thao tác phục hồi (tt):

3. Dựa trên sự cập nhật **trì hoãn**:

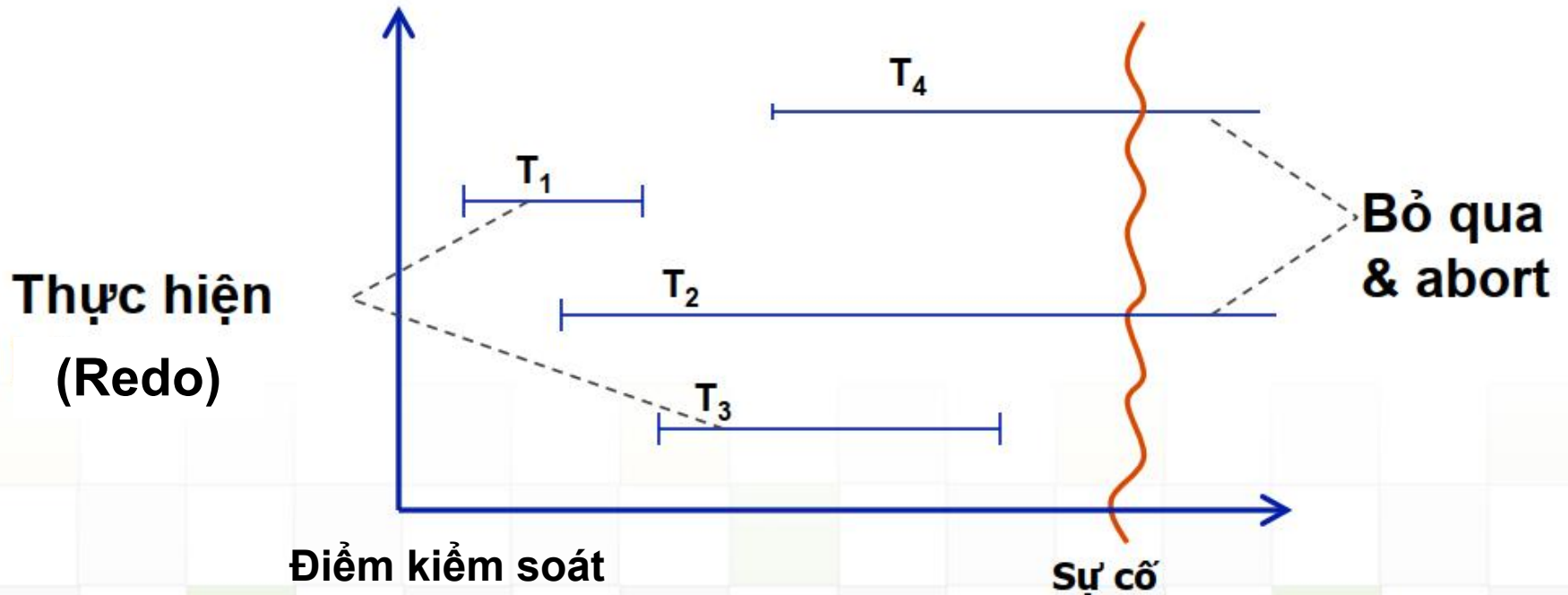
- $\forall T_K \in T$, nếu $\langle T_K, \text{commit} \rangle$ **có** trong SGLT $\Rightarrow$ redo(T_K)
- $\forall T_K \in T$, nếu $\langle T_K, \text{commit} \rangle$ **không có** trong SGLT $\Rightarrow$ bỏ qua (T_K)

GT phục hồi dựa trên sự cập nhật trì hoãn

- **Khi có sự cố**
  - T_1 và T_3 đã hoàn tất
  - T_2 và T_4 chưa kết thúc

4. Phục hồi cho các giao dịch song song

- ◆ Dùng sổ ghi lộ trình với sự **cập nhật tức thời**
- ◆ Checkpoint: **<checkpoint, L>** với **L** là danh sách các GD đang thực thi tại thời điểm đặt checkpoint
- ◆ **Hoạt động ghi sổ ghi lộ trình**
  - Trước khi T_i **khởi động**: **< T_i , start>**
  - Trước khi T_i **Write(X)**: **< T_i , X, V_1 , V_2 >**
  - Trước khi T_i **bàn giao**: **< T_i , commit>**

4. Phục hồi cho các GD song song (tt)

Hoạt động phục hồi:

1. Tạo hai danh sách **redo-list** và **undo-list**:

- a. Khởi tạo **Redo-list** = $\emptyset$; **undo-list** = $\emptyset$
- b. **Dò ngược** SGLT đến khi gặp **<checkpoint, L>** đầu tiên:
  - Nếu thấy **<T_i, commit>**: $\Rightarrow$ thêm T_i vào **redo-list**
  - Nếu thấy **<T_i, start>** và T_i $\notin$ **redo-list**:
 $\Rightarrow$ thêm T_i vào **undo-list**
  - Khi thấy **<checkpoint, L>**: $\forall T_i \in L$ nếu T_i $\notin$ **redo-list** thêm T_i vào **undo-list**

4. Phục hồi cho các GD song song (tt)

2. Thực hiện thủ tục **undo**:

- Dò ngược SGLT thực hiện **undo** các GD T_i trong **undo-list** (với dạng $\langle T_i, X, V_1, V_2 \rangle$ đặt giá trị **V_1** cho X)
- $T_i \notin \text{undo-list} \Rightarrow$ Bỏ qua bước này

3. Thực hiện thủ tục **redo**:

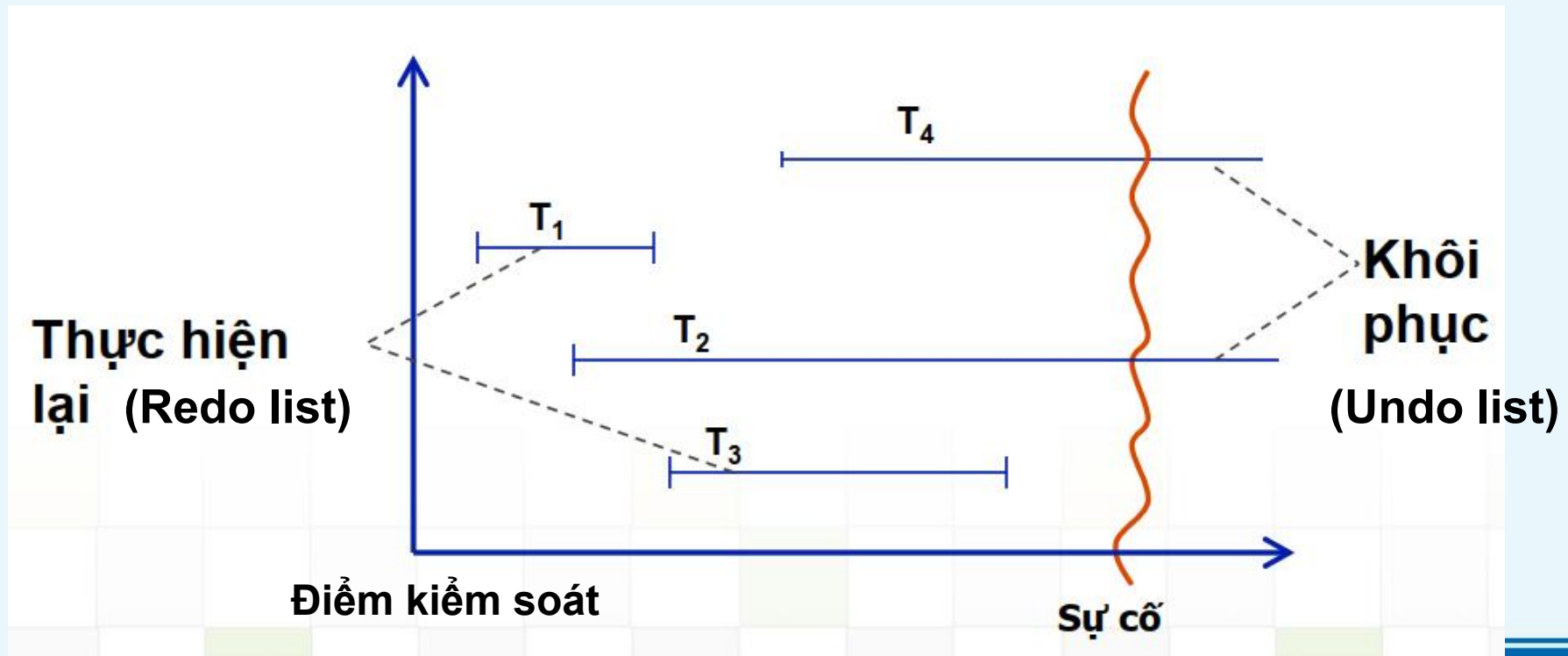
- Định vị **$\langle \text{checkpoint}, L \rangle$** cuối cùng trong SGLT
- Dò xuôi SGLT và thực hiện **redo** các GD T_i trong **redo-list** (với dạng $\langle T_i, X, V_1, V_2 \rangle$ đặt giá trị **V_2** cho X)

Lưu ý: Thao tác **Undo** phải được thực hiện **trước** **Redo**

Ví dụ: Redo list - Undo list

- **Khi có sự cố**
  - T_1 và T_3 đã hoàn tất
  - T_2 và T_4 chưa kết thúc

Ví dụ: Phục hồi cho các GD song song

Cho một sổ ghi lịch trình sau:

- Hãy mô tả quá trình phục hồi
- Xác định giá trị của A, B, C, D trên đĩa **trước** khi phục hồi
- Xác định giá trị của A, B, C, D trên đĩa **sau** khi phục hồi.

Giải:

- ◆ Redo-list = $\{T_1\}$
- ◆ Undo-list = $\{T_2\}$
- ◆ Trước PH: A=30, B=35, C=160, D=260
- ◆ Sau PH: A=**10**, B=**15**, C=160, D=260

```
<T1, start>
<T1, A, 30, 10>
<T1, B, 35, 15>
<T1, commit>
<T2, start>
<T2, C, 160, 110>
<T2, D, 260, 210>
<checkpoint {T1, T2}>
<T3, start>
<T2, commit>
<T3, E, 1510, 1010>
.....
```


CANTHO UNIVERSITY

HẾT CHƯƠNG 5